

Møteprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtested: Formannskapssalen Rådhuset
Dato: 17.06.2015
Tidspunkt: 17:30 – 17.40

Til stede:

Navn	Funksjon	Medl.	Varamedl. for
Ole-Henrik Hjartøy	Leder	H	
Allan Ellingsen	Nestleder	FRP	
Grethe Monica Fjærvoll	Medlem	H	
Ingrid Lien	Medlem	SP	
Terje Cruickshank	Medlem	V	
Morten Melå	Medlem	AP	
Ida Marie Pinnerød	Medlem	AP	
Svein Eilif Olsen	Medlem	RØDT	
Randolv Gryt	Varamedlem	SV	Adelheid Kristiansen

Følgende fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Rolf Kåre Jensen	Rådmann
Arne Øvsthus	Kommunaldirektør, oppvekst og kultur
Ingunn Lie Mosti	Kommunaldirektør, helse og omsorg
Knut A. Hernes	Kommunaldirektør, teknisk avdeling
Stephan A. Skjelvan	Kommunaldirektør, økonomi og finans
Kornelija Rasic	Leder, økonomikontoret

Innkalling og sakliste ble godkjent.

Sakliste

Saksnr	Innhold
PS 15/89	Høringsuttalelse vedr. forslag om endringer i helligdagsloven for å tillate søndagsåpne butikker

Ole Henrik Hjartøy
Ordfører

Berit Skaug
Formannskapssekretær

PS 15/89 Høringsuttalelse vedr. forslag om endringer i helligdagsloven for å tillate søndagsåpne butikker

Forslag til vedtak

Bodø bystyre gir følgende uttalelse vedr «Forslag om endringer i helligdagsloven for å tillate søndagsåpne butikker»:

Formannskapetets behandling i møte den 17.06.2015:

Forslag

Fra Allan Ellingsen, FRP på vegne av H og FRP:

Bystyret støtter regjeringens forslag om endringer i Helligdagsloven som åpner for søndagsåpne butikker, som beskrevet i høringsnotat datert 27.03.2015.

Fra Ida Pinnerød, AP:

Bodø kommunes innstilling:

1. Bodø kommune mener det er viktig å bevare søndagen som felles fridag, og mener at en så stor del av landets familier som mulig skal ha en felles fridag som legger til rette for hvile, rekreasjon, kultur, idrett og fellesskap.
2. Bodø kommune ber regjeringen legge merke til den massive motstanden mot søndagsåpne butikker fra befolkningen, arbeidstakerorganisasjonene, næringslivsorganisasjonene og frivilligheten. Vi ber regjeringen trekke forslaget.
3. Bodø kommune mener de negative konsekvensene av søndagsåpne butikker ikke oppveies av forbrukernes behov for tilgang til et bredere vareutvalg også på søndager. Bodø kommune er bekymret for at en generell adgang til søndagsåpent vil svekke utkantbutikkens konkurransevne.
4. Bodø kommune støtter ikke regjeringens forslag om endringer i Helligdagsloven som åpner for søndagsåpne butikker.
5. Bodø kommune støtter ikke det alternative forslaget om at beslutningsmyndighet om søndagsåpne butikker skal legges til den enkelte kommune.

Det vises til Kulturdepartementets forslag om endringer i lov 24. februar 1995 nr. 12 om helligdager og helligdagsfred (helligdagsloven) § 5 om salg fra faste utsalgssteder. Dette er synspunkter på departementets primærforslag og på det andre forslaget, hvor beslutningsmyndighet legges til den enkelte kommune.

Bodø kommune støtter ikke de foreslåtte lovendringene, verken primærforslaget eller sekundærforslaget.

Bodø kommune mener det ikke er behov for eller hensiktsmessig med liberaliseringer som legger til rette for mer søndagshandel utover det som det i dag er adgang til.

Bodø kommune mener tvert imot at det er viktig å opprettholde grenser for kommersiell aktivitet på søndager. Grenser for kommersiell aktivitet på søn- og helligdager bidrar til å bevare disse dagene som annerledes enn vanlige hverdager. Søndagen er en viktig felles fridag og hviledag, og det er en viktig samfunnsverdi å videreføre søndagen som en annerledesdag for befolkningen, en dag som er viktig for livsrytmen til folk flest.

Bodø kommune er ikke for at ren markedsliberalisme skal styre samfunnsutviklingen.

Bodø kommune mener det er sannsynlig at regjeringens forslag til liberalisering vil ha store konsekvenser for familieliv, arbeidsliv og ikke minst kulturliv og frivillig sektor. Bodø kommune mener det er viktig å bevare søndagen som felles fridag. En betydelig andel av befolkningen jobber allerede noen helger for å ivareta grunnleggende samfunnsbehov.

Bodø kommune er opptatt av at en så stor del av landets familier som mulig skal ha en felles fridag som legger til rette for hvile, rekreasjon, kultur, idrett og fellesskap.

Bodø kommune mener de negative konsekvensene av en generell adgang til søndagsåpne butikker ikke oppveies av forbrukernes behov for tilgang til et bredere vareutvalg også på søndager.

Bodø kommune vil fremheve at helligdagsfreden står sterkt i Norge, og at søndagene ofte brukes til fritidsaktiviteter og som samlingsstund i mange familier.

I departementets vurderinger (7.1 Vurderinger), vises det til at departementets forslag om å bygge ned reguleringen av butikkens åpningstider på søndager har som utgangspunkt at tilbud og etterspørsel egner seg bedre enn lovverket til å regulere butikkens åpningstider. Ytterligere regulering av åpningstidene vil innebære større grad av likebehandling mellom butikker, og det vil bidra til forenkling av regelverket. Forbrukerne vil selv kunne avgjøre når de ønsker å handle, og butikkene kan selv vurdere hvilke åpningstider de vil tilby.

Bodø kommune er ikke enig i at tilbud og etterspørsel egner seg bedre enn lovverket til å regulere åpningstidene.

Bodø kommune mener det er viktig at regulering av åpningstidene ikke alene avgjøres av tilbud og etterspørsel, men at hensyn til søndagen som en annerledes dag, befolkningens behov for en felles hviledag, helligdagsfreden, til arbeidstakernes behov for en fridag sammen med venner og familie, sikres gjennom en videreføring av dagens lovverk.

Bodø kommune mener regjeringens forslag om liberalisering av helligdagsloven legger til rette for en grunnleggende samfunnsendring som ikke er ønskelig.

Bodø kommune mener det er viktig å skjerme en dag i uken for kommersiell aktivitet, slik at man sørger for at flere av arbeidstakerne i varehandelen får mulighet til fri på søndager. For mange er dette en viktig del av kampen for rett til et familieliv. Varehandelen er stor og representerer over 65 000 bedrifter med 370 000 ansatte.

Bodø kommune mener at regjeringens forslag er uheldig også fordi det gir alle disse arbeidstakerne mindre sannsynlighet for søndagsfri.

Som det pekes på i høringsnotatets punkt 9.5.4, vil regjeringens forslag for deler av næringslivet føre til økt lønnsomhet pga økte markedsandeler, mens andre kan få redusert lønnsomhet pga økt konkurranse og økte lønnskostnader. Forslaget kan altså ifølge høringsnotatet føre til

restruktureringer i næringen, og dette er endringer som Bodø kommune er usikker på om vil være et gode for befolkningen.

Ifølge høringsnotatets punkt 9.5.2, kan regjeringens forslag til endringer føre til «større og færre vareutsalg og at mer av handelen flytter inn i kjøpesentre».

Regjeringens forslag kan ifølge departementet føre til en «en omstrukturering i bransjen og avskalling av de minst lønnsomme bedriftene». Erfaringer fra Danmark viser at liberalisering av regelverket og mer søndagsåpent har ført til at omsetning har flyttet fra mindre butikker til de større.

Bodø kommune frykter at regjeringens liberaliseringsforslag vil slå bena under mange av nærbutikkene i distriktene. Mange av distriktsbutikkene er vel blant de «minst lønnsomme bedriftene». For mange er marginene små. Dersom lokalbutikkene legges ned, forsvinner samtidig en viktig del av grunnlaget for bosettingen i lokalsamfunnet. Det er bred politisk enighet om at distriktsbutikkene har stor betydning for å opprettholde bosettingen, og Bodø kommune mener det vil være uklokt å liberalisere regelverket og dermed legge til rette for en utvikling som kan svekke bosettingen i distriktene.

Bodø kommune kan ikke se at de foreslåtte lovendringene vil bidra til forenkling eller mindre arbeid for offentlige instanser.

Bodø kommune viser til de sterke motforestillingene som preger den offentlige debatten rundt regjeringens forslag. Bodø kommune mener arbeidstakernes, næringens, miljøorganisasjonenes, frivillighetens, kirkens og andres motforestillinger bør veie tungt i disse vurderingene.

I høringsnotatet vises det under 9.6 til at Handelens samarbeidsutvalg (HSU) har fremlagt en rapport om miljøkonsekvenser av søndagsåpne butikker, og at det i rapporten blir antatt at søndagsåpne butikker vil medføre konsekvenser for miljøet fordi flere vil reise på jobb på søndager enn tidligere, energiforbruket vil øke og det vil bli noe mer varetransport. Selv om det i høringsnotatet påpekes at det er usikkerhet knyttet til alle disse momentene, og spesielt til hvorvidt det vil være behov for økt varetransport, mener Bodø kommune at det er svært sannsynlig at regjeringens forslag vil kunne føre til økt miljøbelastning fordi energiforbruket vil øke, og det vil bli flere jobbreiser på søndager.

Når det gjelder departementets sekundærforslag, det alternative forslaget til endring i helligdagsloven, vil vi advare mot denne løsningen ut i fra en vurdering av spørsmålet om søndagshandelen som et nasjonalt spørsmål: Det er viktig at hele Norges befolkning opplever at søndagen er en annerledes dag også i framtiden.

Bodø kommune viser for øvrig til argumentene som presenteres mot denne løsningen i høringsnotatet. Lokal avgjørelsesmyndighet vil kunne føre til forskjeller mellom kommuner, det kan virke uheldig for næringsdrivende som kan oppleve handelslekkasje til konkurrenter, og forbrukere kan oppleve ulik tilgang på varer. Kommunal beslutningsmyndighet kan medføre uheldig konkurransevridning, og det kan øke kommunenes arbeidsoppgaver.

Bodø kommune mener det er naivt å tro at kommunene vil oppleve reell valgfrihet dersom avgjørelsesmyndigheten blir lokal. Markedsmekanismene fungerer slik at konkurransesituasjonen raskt vil frata kommunene reelle muligheter til å ta selvstendige avgjørelser.

Bodø kommune mener av denne grunn at dagens regelverk bør videreføres. Dersom det er behov for mer prinsipielle tilnærminger og større grad av likebehandling av ulike aktører i næringen, vil Bodø kommune anbefale at regjeringen i stedet for de foreslåtte endringer, vurderer innstramningstiltak som hindrer omgåelse av åpningstidsbestemmelsene.

Votering

Forslag fra AP fikk 5 stemmer (2AP, 1 SV og 1R)

Forslag fra FRP H fikk 4 stemmer (2H, 1FRP)

Innstilling

1. Bodø kommune mener det er viktig å bevare søndagen som felles fridag, og mener at en så stor del av landets familier som mulig skal ha en felles fridag som legger til rette for hvile, rekreasjon, kultur, idrett og fellesskap.
2. Bodø kommune ber regjeringen legge merke til den massive motstanden mot søndagsåpne butikker fra befolkningen, arbeidstakerorganisasjonene, næringslivsorganisasjonene og frivilligheten. Vi ber regjeringen trekke forslaget.
3. Bodø kommune mener de negative konsekvensene av søndagsåpne butikker ikke oppveies av forbrukernes behov for tilgang til et bredere vareutvalg også på søndager. Bodø kommune er bekymret for at en generell adgang til søndagsåpent vil svekke utkantbutikkens konkurransevne.
4. Bodø kommune støtter ikke regjeringens forslag om endringer i Helligdagsloven som åpner for søndagsåpne butikker.
5. Bodø kommune støtter ikke det alternative forslaget om at beslutningsmyndighet om søndagsåpne butikker skal legges til den enkelte kommune.

Det vises til Kulturdepartementets forslag om endringer i lov 24. februar 1995 nr. 12 om helligdager og helligdagsfred (helligdagsloven) § 5 om salg fra faste utsalgssteder. Dette er synspunkter på departementets primærforslag og på det andre forslaget, hvor beslutningsmyndighet legges til den enkelte kommune.

Bodø kommune støtter ikke de foreslåtte lovendringene, verken primærforslaget eller sekundærforslaget.

Bodø kommune mener det ikke er behov for eller hensiktsmessig med liberaliseringer som legger til rette for mer søndagshandel utover det som det i dag er adgang til.

Bodø kommune mener tvert imot at det er viktig å opprettholde grenser for kommersiell aktivitet på søndager. Grenser for kommersiell aktivitet på søn- og helligdager bidrar til å bevare disse dagene som annerledes enn vanlige hverdager. Søndagen er en viktig felles fridag og hviledag, og det er en viktig samfunnsverdi å videreføre søndagen som en annerledesdag for befolkningen, en dag som er viktig for livsrytmen til folk flest.

Bodø kommune er ikke for at ren markedsliberalisme skal styre samfunnsutviklingen.

Bodø kommune mener det er sannsynlig at regjeringens forslag til liberalisering vil ha store konsekvenser for familieliv, arbeidsliv og ikke minst kulturliv og frivillig sektor. Bodø kommune mener det er viktig å bevare søndagen som felles fridag. En betydelig andel av befolkningen jobber allerede noen helger for å ivareta grunnleggende samfunnsbehov.

Bodø kommune er opptatt av at en så stor del av landets familier som mulig skal ha en felles fridag som legger til rette for hvile, rekreasjon, kultur, idrett og fellesskap.

Bodø kommune mener de negative konsekvensene av en generell adgang til søndagsåpne butikker ikke oppveies av forbrukernes behov for tilgang til et bredere vareutvalg også på søndager. Bodø kommune vil fremheve at helligdagsfreden står sterkt i Norge, og at søndagene ofte brukes til fritidsaktiviteter og som samlingsstund i mange familier.

I departementets vurderinger (7.1 Vurderinger), vises det til at departementets forslag om å bygge ned reguleringen av butikkens åpningstider på søndager har som utgangspunkt at tilbud og etterspørsel egner seg bedre enn lovverket til å regulere butikkens åpningstider. Ytterligere regulering av åpningstidene vil innebære større grad av likebehandling mellom butikker, og det vil bidra til forenkling av regelverket. Forbrukerne vil selv kunne avgjøre når de ønsker å handle, og butikkene kan selv vurdere hvilke åpningstider de vil tilby.

Bodø kommune er ikke enig i at tilbud og etterspørsel egner seg bedre enn lovverket til å regulere åpningstidene.

Bodø kommune mener det er viktig at regulering av åpningstidene ikke alene avgjøres av tilbud og etterspørsel, men at hensyn til søndagen som en annerledes dag, befolkningens behov for en felles hviledag, helligdagsfreden, til arbeidstakernes behov for en fridag sammen med venner og familie, sikres gjennom en videreføring av dagens lovverk.

Bodø kommune mener regjeringens forslag om liberalisering av helligdagsloven legger til rette for en grunnleggende samfunnsendring som ikke er ønskelig.

Bodø kommune mener det er viktig å skjerme en dag i uken for kommersiell aktivitet, slik at man sørger for at flere av arbeidstakerne i varehandelen får mulighet til fri på søndager. For mange er dette en viktig del av kampen for rett til et familieliv. Varehandelen er stor og representerer over 65 000 bedrifter med 370 000 ansatte.

Bodø kommune mener at regjeringens forslag er uheldig også fordi det gir alle disse arbeidstakerne mindre sannsynlighet for søndagsfri.

Som det pekes på i høringsnotatets punkt 9.5.4, vil regjeringens forslag for deler av næringen føre til økt lønnsomhet pga økte markedsandeler, mens andre kan få redusert lønnsomhet pga økt konkurranse og økte lønnskostnader. Forslaget kan altså ifølge høringsnotatet føre til restruktureringer i næringen, og dette er endringer som Bodø kommune er usikker på om vil være et gode for befolkningen.

Ifølge høringsnotatets punkt 9.5.2, kan regjeringens forslag til endringer føre til «større og færre vareutsalg og at mer av handelen flytter inn i kjøpesentre».

Regjeringens forslag kan ifølge departementet føre til en «en omstrukturering i bransjen og avskalling av de minst lønnsomme bedriftene». Erfaringer fra Danmark viser at liberalisering av regelverket og mer søndagsåpent har ført til at omsetning har flyttet fra mindre butikker til de større.

Bodø kommune frykter at regjeringens liberaliseringsforslag vil slå bena under mange av nærbutikkene i distriktene. Mange av distriktsbutikkene er vel blant de «minst lønnsomme bedriftene». For mange er marginene små. Dersom lokalbutikkene legges ned, forsvinner samtidig en viktig del av grunnlaget for bosettingen i lokalsamfunnet. Det er bred politisk enighet om at distriktsbutikkene har stor betydning for å opprettholde bosettingen, og Bodø kommune mener det vil være uklokt å liberalisere regelverket og dermed legge til rette for en utvikling som kan svekke bosettingen i distriktene.

Bodø kommune kan ikke se at de foreslåtte lovendringene vil bidra til forenkling eller mindre arbeid for offentlige instanser.

Bodø kommune viser til de sterke motforestillingene som preger den offentlige debatten rundt regjeringens forslag. Bodø kommune mener arbeidstakernes, næringens, miljøorganisasjonenes, frivillighetens, kirkens og andres motforestillinger bør veie tungt i disse vurderingene.

I høringsnotatet vises det under 9.6 til at Handelens samarbeidsutvalg (HSU) har fremlagt en rapport om miljøkonsekvenser av søndagsåpne butikker, og at det i rapporten blir antatt at søndagsåpne butikker vil medføre konsekvenser for miljøet fordi flere vil reise på jobb på søndager enn tidligere, energiforbruket vil øke og det vil bli noe mer varetransport. Selv om det i høringsnotatet påpekes at det er usikkerhet knyttet til alle disse momentene, og spesielt til hvorvidt det vil være behov for økt varetransport, mener Bodø kommune at det er svært sannsynlig at regjeringens forslag vil kunne føre til økt miljøbelastning fordi energiforbruket vil øke, og det vil bli flere jobbreiser på søndager.

Når det gjelder departementets sekundærforslag, det alternative forslaget til endring i helligdagsloven, vil vi advare mot denne løsningen ut i fra en vurdering av spørsmålet om søndagshandelen som et nasjonalt spørsmål: Det er viktig at hele Norges befolkning opplever at søndagen er en annerledes dag også i framtiden.

Bodø kommune viser for øvrig til argumentene som presenteres mot denne løsningen i høringsnotatet. Lokal avgjørelsesmyndighet vil kunne føre til forskjeller mellom kommuner, det kan virke uheldig for næringsdrivende som kan oppleve handelslekkasje til konkurrenter, og forbrukere kan oppleve ulik tilgang på varer. Kommunal beslutningsmyndighet kan medføre uheldig konkurransevridning, og det kan øke kommunenes arbeidsoppgaver.

Bodø kommune mener det er naivt å tro at kommunene vil oppleve reell valgfrihet dersom avgjørelsesmyndigheten blir lokal. Markedsmekanismene fungerer slik at konkurransesituasjonen raskt vil frata kommunene reelle muligheter til å ta selvstendige avgjørelser.

Bodø kommune mener av denne grunn at dagens regelverk bør videreføres. Dersom det er behov for mer prinsipielle tilnærminger og større grad av likebehandling av ulike aktører i næringen, vil Bodø kommune anbefale at regjeringen i stedet for de foreslåtte endringer, vurderer innstramningstiltak som hindrer omgåelse av åpningstidsbestemmelsene.